

DISCURSUL SECRETARULUI GENERAL ADJUNCT AL NATO, DOMNUL MIRCEA GEOANA

27 OCT 2022

Domnule președinte,

Domnule guvernator,

Vă adresez de la Bruxelles salutul meu entuziast!

E o onoare să mă aflu azi, alături de dumneavoastră, invitat și contribuitor la o dezbatere atât de necesară.

Sunt mândru că în capitala României, s-au adunat atâtea minți care gândesc viitorul Europei. Vorbesc de la distanță, dar mă simt ca și cum aș fi în mijlocul vostru.

Viitorul Europei ne preocupă azi pe toți. Ne uimește și ne îngrijorează. Căci acest viitor face o călătorie spectaculoasă înapoi în timp și se mută în prezent.

Războiul din Ucraina pune la îndoială lumea pe care Europa a clădit-o în ultimii treizeci de ani. Invazia brutală, nedreaptă, neprovocată și ilegală a unei țări europene ne-a schimbat așteptările și modul de viață.

Dar viitorul Europei înseamnă mai mult decât oprirea Rusiei. Chiar dacă problema Rusiei dispare, rămân multe de făcut.

Lumea se reconfigurează, sferile de influență se mișcă, statele care profesează autoritarismul se aliază, China amenință tot mai mult liniștea rațională a planetei.

Conflictul din Ucraina a produs multe concluzii pentru europeni. Am văzut cu toții că lumea se poate schimba într-o după amiază. Am văzut că resursele nu au poliță de asigurare. Că materiile prime fac politică. Am văzut că migrația economică și globalizarea au câte două tălșuri.

Să ne amintim cum arată harta Europei pe care sunt trasate autostrăzile. În partea de vest vedem o rețea densă de linii și bucle care acoperă aproape tot teritoriul, în timp ce în partea de est, abia zărim câte un căpețel timid de sfoară. E diferența de infrastructură

care împarte lumea europeană în două lumi: una asfaltată și luminată, cealaltă desfundată și întunecată.

Ei bine, viitorul Europei depinde în mare măsură de reevaluarea hărții. De integrarea uriașelor resurse din est cu tehnologia și capitalul din vest.

Europa e obligată să facă acest efort uriaș de regândire a resurselor sale, a teritoriilor sale, a loialităților sale, a garanțiilor sale.

Viitorul Europei, cel care decurge din acest prezent turbulent, trebuie construit pe resursele și solidaritatea statelor membre, pe integrarea lor deplină, pe iluminarea completă a hărții.

E un salt de gândire și de acțiune, o îmbrățișare istorică a destinului colectiv, o accelerare a clasicei integrări europene cerută de standardele de la Bruxelles.

De aceea, împreună cu Occidentul transatlantic, cu statele occidentalizate din emisfera sudică și din Extremul Orient, Europa trebuie să construiască viitorul și să reconstruiască sustenabilitatea economică a democrațiilor post-război.

Unde e locul României în acest viitor? În mijlocul lui. Trebuie să fim kilometrul zero. Borna de la care se măsoară fiecare pas.

Izbucnesc pur și simplu din lunga tăcere și fac un salt excepțional către suprafață. Sunt sigur că noi, românii am acumulat această forță și că am tăcut destul. E un moment bun ca noi să ne regăsim vocea și să se alăturăm, pe deplin meritat, viitorului european.

Războiul din Ucraina nu este singurul factor transformator al ordinii europene și mondiale. Un întreg sistem global se afla în plină transformare. Linia de demarcație între strategic și economic devine mai puțin netă. Modelul economic - și politica economică din spatele ei - sunt în plin proces de reinventare.

Așa cum subliniază și noua Strategie de Securitate Națională a SUA, între politica externă și cea internă există o legătură biunivocă: Pentru a reuși în exterior, trebuie investit în "inovare și tărie industrială și în clădirea rezilienței acasă". Iar, în atingerea acestor obiective, este necesară "folosirea tuturor elementelor de putere națională - diplomatie, politica industrială și economică, cooperare internațională, servicii de informații și apărare națională". Iar o politică industrială și de inovare modernă reprezintă o parte integrantă a unei strategii de securitate naționale.

Sucesiunea accelerată și suprapunerea de crize multiple, dar și mega-tendențele la nivel global reprezintă provocări, dar și catalizatori ai schimbării. Pentru viitorul ciclu istoric, vom opera într-un peisaj geopolitic și geo-economic dominat de revenirea competiției

între Marile Puteri și de accelerarea Revoluției tehnologice. De-globalizarea, fragmentarea și relocalizarea economiei mondiale se întesesc, lanțurile de valoare și producție sunt în plină reconfigurare. Pe scurt, **un nou model economic si de dezvoltare este in curs de șlefuire.**

La nivel european, aceasta schimbare de paradigma este încă si mai intensă. Războiul, inflația, renunțarea la dependenta de energie ruseasca, prudența strategică crescândă față de China, se adaugă unor mai vechi vulnerabilități în domeniile tehnologiei, competitivității si a perpetuării decalajelor Est-Vest si Nord-Sud. Germania, cea mai importanta economie a Europei si principalul partener economic, industrial si comercial al României si al regiunii, nu parcurge doar o “*Zeitenwende*” – trecerea la o nouă eră. În fapt, o trezire strategica, economica si digitala, anticipând **o schimbare din mers a modelului sau economic.** Vastul ecosistem industrial german, european si internațional va continua sa fie prezent in Europa Centrala si de Est, dar într-o formula profund modificata, generând transformări masive pe orizontala actualului model industrial central si est-european.

Aceleași crize repetate, multisectoriale si suprapuse au zdruncinat si multe din tabuurile si ortodoxia economica care au dominat ultimii 30 de ani, inclusiv modul in care statele post-comuniste si-au reconstruit economia, instituțiile si societatea. Statul minimal este astăzi o amintire - cu câtă nevoie de intervenție guvernamentala, asumare de riscuri si atenuare de șocuri avem in prezent si, probabil, si in viitor. Profitul cu orice preț, *the race to the bottom*, sunt astăzi negate de însăși lumea corporatistă și financiară. Companiile vor pune mai mare preț pe reziliența, făcând hiper-globalizarea de pana acum sa se fragmenteze funcție de industrie, regiune si gradul de risc pentru securitatea națională.

Pe fond, **Pendulul Ideologic**, cel care influențează gândirea dominantă a unei perioade istorice, **se mișcă din nou.** Si se mișcă *dincolo de clivajul clasic Stânga-Dreapta* si de gândirea economică tradițională. O adevărată revoluție în politica economică și socială se produce sub ochii noștri. Piețele vor continua sa conteze si sa-si exercite influenta, așa cum a demonstrat-o recenta criza politica din Marea Britanie. Însă alocarea resurselor in economie va fi rezultatul unui set mai complex de factori, de la deciziile guvernelor pentru investiții si limitări strategice, la presiunea schimbărilor climatice si la creșterea accentului pe reziliență in defavoarea profitului imediat.

Cum ne afectează pe noi acest sfârșit de era si începutul unui nou ciclu istoric?

Pentru a încerca un răspuns, va trebui sa privim cu atenție modelul economic pe care l-am dezvoltat in tara noastră in ultimele decenii si sa înțelegem ceea ce aș numi **Paradoxul romanesc.**

Din punct de vedere al ciclului economic, Romania parcurge cea mai buna perioada din întreaga noastră istorie. Avem azi un PIB mai mare de patru ori decât în 1989. Si, totuși, asistăm la un **cataclism demografic**, cu o populație la nivelul anilor '60. Pe o suprafață cat a Marii Britanii, vom ajunge sa fim tara cu cea mai mica densitate a populației din Europa.

Agregat, economia crește, însă inegalitățile de dezvoltare între regiuni și categoriile sociale sunt mai mari decât înainte de aderare. România are a doua cea mai rapidă creștere economică din Europa, dar aceasta nu s-a tradus în reducerea sărăciei. „Aproximativ 45% din populația țării se află în zonele rurale, unde sărăcia este cu 20 de puncte procentuale mai mare decât în zonele urbane. Această dualitate puternică este manifestată prin oportunități inegale și un acces inegal la piețe, **fapt ce nu se mai întâmplă în niciuna dintre țările Uniunii Europene**”, arată un studiu al Băncii Mondiale.

Ce folos ca recuperăm teren fata de **media** europeana, daca indicatorii de dezvoltare umana rămân printre ultimii din Europa? Nu este de mirare ca tinerii continua sa emigreze. Ne bucuram ca imigranții din Orientul Mijlociu sau Africa nu aleg sa rămână în Romania, însă cauzele acestei alegeri trebuie sa ne dea de gândit fata de orice viitoare politica legata de demografie si atragere sau păstrare de forță de munca. De aici, **pe scurt, economia crește, avem toate garanțiile de securitate, dar țara devine mai șubreda și vulnerabila din interior. Putem numi aceasta situație *Paradoxul Romanesc*.**

Mai exista o alta fațetă a Paradoxului romanesc. Prin NATO și UE, suntem mai protejați de riscuri de securitate **din exterior** decât oricând altcândva în istoria zbuciumata a națiunii. Și totuși, suntem mai vulnerabili **intern** decât oricând altcândva în istorie. Transferul de reziliență societală și sinergie economică dintre politica externă și cea internă de care vorbește Strategia de Securitate a SUA pare să nu opereze în cazul României.

Pe scurt, economia crește, avem toate garanțiile de securitate, dar țara devine mai șubredă și vulnerabila din interior.

Paradoxul romanesc este reflectat în imensa frustrare a noastră, a romanilor, fata de permanenta tensiune între potențialul real al națiunii și transpunerea acestuia în realitate. Exista cauze istorice mai profunde. Si a fost, probabil, o iluzie sa speram ca decalajele istorice de dezvoltare pot fi șterse cu buretele în doua scurte decenii de integrare europeana. Însă istoria se comprimă și se accelerează, gradul de complexitate face dificila ajustarea la schimbare dificila pentru guvernele și economiile cele mai performanta, darămite pentru cei un guvernanta și economie precare? Ca de fiecare dată în istorie, și această nouă ordine politică și economică europeană și mondială în plină transformare va avea învingători și învinși.

*Iar până nu vom găsi un răspuns integrat și credibil cauzelor mai profunde ale acestui paradox românesc, vom continua să creștem, însă să nu ne dezvoltăm. Să clamăm că suntem a 7-a țară în UE, însă să înotăm la coada ierarhiilor europene și internaționale. Să ne irosim potențialul și să ratăm cel mai bun moment al istoriei naționale. **Sa fi devenit parte a Occidentului dezvoltat și să eșuăm ca periferie a acestuia** ar fi nu doar o ironie amară, ci un adevărat dezastru național.*

Care sunt cauzele Paradoxului Românesc?

În primul rând, iluzia ca prin integrarea euroatlantica am atins “sfârșitul istoriei” pentru România și ca, prin efectul de tracțiune și difuzie de idei, instituții, norme, capital și tehnologie, vom fi propulsați către nucleul dur al Europei. Fără să înțelegem că a fi tractat înseamnă a rămâne la urma și că cel care imită nu va fi niciodată mai bun decât originalul. Și eu am făcut parte dintre cei care au crezut că avatarurile istoriei s-au terminat pentru țara mea, atunci când ridicam steagul României la NATO sau semnăm încheierea negocierilor de aderare în 2004 (fără MCV și cu Aderarea automată și necondiționată la Spațiul Schengen și la zona Euro la 5 ani după aderare). **Atunci am crezut că, odată cu integrarea euro-atlantica a României, misiunea generației noastre s-a încheiat. M-am înșelat. Adevărata noastră Misiune de-abia acum începe.**

În al doilea rând, am ignorat specificul cultural și nevoile particulare de dezvoltare ale României. “*One size fits all*” nu a funcționat și nu va funcționa niciodată. Defunctul “Consens de la Washington” a guvernat tranziția post-comunistă, iar regula uniformizantă de la Bruxelles a ținut loc de un adevărat proiect național. Nepriceperea, timiditatea sau neputința intelectuală și politica de a veni cu o contra-propunere coerentă au anulat capacitatea de negociere și influențare a deciziilor care ne priveau. Iar de aici rezultatul: “grefa” occidentală a reușit în prea puține locuri ale realităților românești, conducând astăzi la un sentiment larg răspândit de a fi “cetățeni de mana a doua” în Europa, ușor exploatabila politic de curente anti-europene în creștere. Absența curajului politic și intelectual de a adopta, negocia sau impune soluții în **co-design** cu parteneri noștri occidentali au condus la **perpetuarea asimetriei de putere politică și economică de astăzi.**

În al treilea rând, nu am reușit niciodată să rezolvăm cu adevărat marea problemă a României moderne: decalajul cronic de dezvoltare între urbanul mare și restul țării. Astăzi, primele 12 mari orașe contribuie cu aproape 80% la formarea PIB, iar restul țării ... restul. Acest abis de dezvoltare este nesustenabil și periculos pentru viitorul națiunii. Atacarea inegalităților sociale a fost transformată într-o luptă ideologică falsă, creându-se în mod artificial și periculos o bătălie pentru resurse între investiții și protecție socială.

Diagnosticul este clar. Ce e de făcut? **Unde găsim astăzi energiile, curajul și încrederea pentru un nou început?**

În momente de acest gen de-a lungul istoriei, națiunea noastră a știut să găsească resurse nebănuite de reinventare și curaj politic. Iar dacă precedentul istoric nu va mai funcționa, poate **Spaima de un viitor tot mai incert poate constitui catalizatorul de noi energii politice, economice și intelectuale în România, în regiune și în Europa.** Tot așa cum, fără lideri și idei convingătoare, aceeași spaimă și nemulțumirea crescândă și justificată a populației față de deteriorarea nivelului de trai și efectul cumulativ al crizelor economice și sociale succesive vor genera tracțiune sporită pentru soluțiile politice radicale. Aceeași frustrare și teama de necunoscut pot constitui însă și baza de susținere pentru **un radicalism pozitiv și sănătos. Primenirea Ideii Naționale** este obligația fiecărei generații și a fiecăruia dintre noi. Esența Ideii Naționale este neschimbată de la punerea temelilor statului român modern: evadarea de la periferia Europei și construcția **unei Românii își pune potențialul în valoare, se auto-depășește și recuperează decalajul istoric care ne separa de familia națiunilor dezvoltate, prospere, puternice și influente ale Europei.**

Un Nou Proiect Național ambițios, credibil și sustenabil în timp trebuie să-și propună câteva obiective strategice, asumate politic și în societate și urmărite apoi dincolo de ciclurile politice. As numi asta **Busola Strategică**, capul compas al direcției generale a țării pentru următorul deceniu. Fiecare partid sau coaliție de partide vor avea întreaga libertate să vină cu soluții proprii, inspirate din ideologia și viziunea lor politică. Însă Obiectivele Naționale trebuie asumate explicit și urmărite de-a lungul guvernărilor succesive.

Care ar putea fi astfel de Obiective?

Obiectivul Strategic #1: Să ne punem pe deplin în valoare relevanța și locația strategică.

Istoria ne oferă o nouă șansă. Este deja recunoscut faptul că elitele românești au știut să profite de marile momente de inflexiune. Istoria modernă a României este ilustrativă în acest sens.

Trăim din nou un astfel de moment. Raporturile de putere politică și economică în Europa se modifică. După războiul din Ucraina și prin auto-decuplarea Rusiei de Occident, **centrul de greutate strategic al Europei se muta către Est**, iar această nouă oportunitate nu trebuie ratată. Este o invitație pentru a contribui activ la construirea unei noi arhitecturi politice, economice, tehnologice și strategice europene. De aceasta dată nu "la figuri impuse", ci prin **co-design de soluții și renegociere a raporturilor de**

putere în interiorul Europei, împreună și nu împotriva partenerilor și aliaților noștri occidentali. Care de fapt ne invită la astfel de soluții prin avansarea conceptelor de *friendly* sau *allied reshoring*.

Deci, să ne punem geografia la treabă.

Întărirea Flancului estic al NATO, din Norvegia până în Turcia, nu reprezintă doar un element vital pentru securitatea noastră, dar poate fi transformat într-o coloană vertebrală economică a Europei. Venirea Finlandei și Suediei în NATO și perspectiva europeană a Ucrainei și Republicii Moldova constituie un *game-changer* politic și strategic, dar și economic și comercial. Banda de est și nord a României capătă valențe noi, putând deveni la fel de atractive pentru investiții și dinamice economic ca regiunile din Vestul țării. Privind retrospectiv, abandonarea Coridorului IX transeuropean, legând sudul Europei de Scandinavia și Europa, cu ramificații către Odesa, Chișinău și Kiev a reprezentat o greșeală strategică de proporții. România ar fi beneficiat de cel mai lung parcurs (550 km), iar relansarea acestuia trebuie asumată politic în UE și cu aliații transatlantici. Similar, coridorul VII - Dunărea, lăsat în nelucrare de la începuturile sale. În contextul ucrainian, legătura Marea Neagră - Dunăre redevine o prioritate strategică, cu implicații directe și pentru Canalul Dunăre - Marea Neagră.

În aceasta nouă hartă politică și strategică a Europei, **pentru prima oară în istorie, Romania nu va mai reprezenta frontiera de răsărit a Occidentului**, devenind parte a "miezului" și nu a periferiei Europei. Zona Marii Negre va rămâne relevantă strategic, însă România poate juca **un rol regional diversificat**, asumându-și explicit **rolul de placă turnantă între zona Mării Negre, Balcani și Caucaz, precum și între Orientul Mijlociu și Centrul, Vestul și Nordul Europei.**

Obiectivul strategic #2: Regândirea și transformarea rolului și capacitații Statului de a-și exercita funcțiunile esențiale.

Transformarea rolului și capacitații Statului și a sistemului politic de a administra eficient o economie și o societate modernă reprezintă cea mai mare provocare pentru România.

Nu va fi simplă transformarea unui stat supradimensionat, hiper-politizat și fără o cultură a eficacității într-unul modern și agil. Dar dacă vom rămâne la performanța de astăzi, ne condamnăm, folosind o analogie militară, să continuăm să luptăm cu echipamente sovietice, în timp ce competitorii noștri folosesc echipamente de ultimă generație de tip NATO. Nu există nici un motiv ca România să nu-și propună să digitalizeze 100% administrația și serviciile publice sau să folosească datele și Inteligența artificială și Datele pentru informarea deciziilor de politici publice. Beneficiile de eficacitate și transparența

decizională ar crește exponențial. Un Stat modernizat și digitalizat ar putea apoi să-și regândească rostul și funcțiile, devenind capabil să-și asume un rol strategic și de asumare a **riscurilor de intrare pe piețe și zonele mai puțin dezvoltate sau neexplorate**, unde sectorul privat nu are încă apetitul, randamentele sau resursele necesare. Parte a rolului regândit al statului va trebui să fie și acela **să creeze piețe noi**, în principal prin investiții publice strategice în cercetare fundamentală și aplicată, digitalizare, *broad-band* și fibra optică pe scară extinsă, creând condiții pentru folosirea *tele-medicinei* și *e-learning*, calificarea, recalificarea și învățarea de-a lungul vieții pentru forța de muncă. Această nouă abordare ar permite și intrarea în era unui **parteneriat strategic între sectorul public, privat și societatea civilă. Și trecerea de la capitalismul de dependență, de astăzi, la un capitalism de interdependență**. Cu restul Occidentului dezvoltat.

Obiectivul strategic #3: Un nou model economic și un contract social înprospătat, având inovarea ca principal motor al dezvoltării

La nivel istoric, prea puține națiuni au reușit să facă saltul de la economie în dezvoltare la cel de economie dezvoltată. Este un truism deja că succesul - sau falimentul - unei națiuni depinde de calitatea instituțiilor sale politice **și economice**, de domnia legii, dar și de existența unei **arhitecturi a oportunităților în societate**.

În 2024, vom fi ajuns la două decenii de la momentul integrării euro-atlantice a României. Trebuie să avem curajul să recunoaștem că actualul model instituțional, economic și de dezvoltare si-a atins limitele. A nu recunoaște aceasta realitate ar fi o dovadă de miopie politică și lașitate intelectuală. A continua să asistăm indiferenți la situația în care unul din doi copii înscriși la școală iau bacul reprezintă un faliment moral și o crimă economică.

Nu există nici un exemplu de națiune care a ajuns în lumea dezvoltată care să nu-și fi modificat **din mers** modelul economic atunci când se ajunge la limitele modelului existent. Dacă vrem să ajungem în clubul națiunilor dezvoltate, va trebui să ieșim din pasivitate și imitație, să anticipăm masivele transformări la nivelul economiei europene și mondiale, să ne corectăm vulnerabilitățile și să amplificăm punctele noastre tari. Și să ne asumăm un rol activ în acest proces de **regândire a modelului nostru economic și social ca subcomponentă distinctă și perfect integrată în sistemul occidental**. Reinventând rolul statului, diversificând economia, susținând firmele care inovează, produc și exportă, atacând frontal inegalitățile și blocajele din societate, investind masiv în oameni, modernizând în modul în care livrăm servicii publice, modul în care atragem investițiile străine și tratăm cercetarea-dezvoltarea-inovarea, în care ne educăm copii și în care ne tratăm bolnavii. O economie competitivă, inclusivă și sustenabilă este potențată și nicidecum frânată de recreerea unei arhitecturi a oportunităților și de repornirea

ascensorului social - blocat între etaje sau forțat să funcționeze pe orizontală, prin emigrare.

Și, pentru că suntem la ASE, există și o **teorie economică** care să susțină această nouă abordare - *a dynamic capability theory of economic growth* - care susține argumentat că inovația, în toate manifestările sale, reprezintă motorul central al dezvoltării societății umane și cheia succesului națiunilor dezvoltate. Iar în oricare plan se va stabiliza Pendulul Ideologic și indiferent în care punct ne vom regăsi echilibrul în plan politic, strategic, economic și democratic, un lucru este clar și certificat istoric.

Națiunile care pun ambiție și dorința de autodepășire în tot ceea ce întreprind - în politică, în economie, în societate, în politica externă - sunt cele care izbâdesc. **Prin transformarea modelului său economic și social, România poate inversa actualele tendințe și deveni o economie de succes a secolului 21.**

Obiectivul Strategic #4: Repopularea României

Bătălia centrală a secolului 21 este competiția pentru talent. Și aici suntem cei mai vulnerabili. Ca ciclu economic lung, România parcurge cea mai bună perioadă din întreaga noastră istorie. Și, totuși, asistăm la un **cataclism demografic**, cu o populație la nivelul anilor '60. Nu suntem singurii care ne confruntăm cu această problemă. Însă nici o altă țară nu se confruntă cu un **risc existențial** ca România. Depopularea afectează întreaga economie, de la cantitatea și calitatea forței de muncă, la deciziile de a investi sau nu într-o țară sau regiune. Soluții există. Irlanda își propune să atragă un milion de noi locuitori până în 2040 printr-o nouă politică de dezvoltare teritorială în afara marilor orașe. În cazul nostru, revenirea în țară a unui milion de oameni ar conduce la o creștere a economiei cu un ritm de cel puțin 6% pe an, antrenând, prin taxe și consum, o creștere a PIB de cel puțin 15 miliarde de euro pe an. **Repopularea României și revenirea la 20 de milioane de locuitori** poate fi realizată prin încetinirea declinului demografic, prin crearea condițiilor pentru repatriere a unei părți cât mai mari a diasporei românești și moldovenești cu dubla cetățenie și prin import selectiv de forță de muncă.

Obiectivul Strategic #5: Reclădirea reputației României în ochii propriilor cetățeni și ai lumii.

Nimic nu mă doare mai tare decât modul în care ne percepem și cum suntem tratați ca români. Deși pare un factor intangibil, proasta reputație și lipsa de încredere în propria țară au un impact direct în tot ceea ce facem: ce salarii avem acasă și în străinătate, cum suntem tratați în țări străine, câți bani reușim să atragem pentru afacerea noastră sau

pentru un *start-up* românesc, câți romani și românce aleg să părăsească țara, câți turiști ne vizitează. Dacă ar exista o statistică, m-aș încumeta să spun că proasta reputație costă România mai mult decât toată risipa și ineficiența la un loc.

Pentru a fi credibil în exterior, brandul de țară trebuie să fie mai întâi credibil pentru propriii cetățeni. Și avem de unde construi. Cu toții știm că avem ingineri și softiști buni; că România este una dintre cele mai frumoase și nealterate habitate naturale din Europa; și că suntem creativi și talentați în arte, cultură, muzică, teatru, film și entertainment.

Un *brand* atractiv contribuie și în mod direct la creșterea și diversificarea economică, cum o pondere tot mai mare în exporturile internaționale este deținută de așa-zisele intangibile, cum ar fi cercetare și dezvoltare, drepturi de proprietate intelectuală, branding, entertainment, design și software.

Construcția și promovarea unui brand de țară articulat și credibil nu se poate realiza cu instituțiile și resursele de astăzi. El trebuie construit în aceeași logică de parteneriat strategic între zona publică, privată și civică. Modele există, nu lipsesc decât viziunea, resursele adecvate și metoda.

Dragi prieteni,

Transfigurarea României într-o națiune modernă, prosperă și puternică nu va fi un proces ușor. Principalul adversar este propria noastră mentalitate și defetismul mioritic.

Există un punct de pornire obligatoriu în acest efort: să recunoaștem că, perseverând cu actuala abordare, nu avem nici o șansă să izbândim. Va trebui să ne luptăm și cu condiții adverse. Cu o competiție intensă pentru un loc în clubul statelor dezvoltate, dar trebuie, în primul rând, noi între noi să ne hotărâm pe ce cale mergem.

“Proiectele de Țară” au rămas doar la nivel declarativ, făcând dificilă remobilizarea încrederii în liderii politici a principalilor actori din societate. Dacă ne vom propune acest salt cu adevărat istoric, promotorii acestuia vor trebui să-și creeze coaliții largi în societate, dincolo de majoritățile parlamentare. Va trebui să ne înarmăm cu o determinare și încăpățănare de fier. Pentru că mereu va exista rezistență - internă și externă - din partea apărătorilor *status quo*-ului, care își vor vedea amenințate interesele și privilegiile.

Mulți vor spune că nu are rost să mai încercăm, că nu mai avem cu cine și cu ce și că mai bine ne vedem de viață. Și când mă domină resemnarea îmi amintesc de veșnic tânărul istoric Neagu Djuvara și de viziunea lui asupra civilizațiilor. Spunea undeva că “popoarele lipsite o vreme de vitalitate istorică, au puterea de a renaște cu o forță uimitoare”. Poate că a venit clipa să renaștem. Și cum ar spune strămoșii noștri latini: “*Non Ducor, Duco*” - Nu mă las condus, Conduc!

